

**UCHWAŁA NR XXI/160/2012
RADY GMINY W LIPNIKU**

z dnia 21 maja 2012 r.

w sprawie przyjęcia stanowiska o stanie oświaty w gminie Lipnik.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 8 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) Rada Gminy w Lipniku uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się stanowisko o stanie oświaty w gminie Lipnik stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Wójta Gminy Lipnik do przekazania Stanowiska, o którym, mowa w §1 stosownym instytucjom publicznym, gminnym jednostkom oświatowym i związkom zawodowym reprezentującym pracowników oświaty.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipnik.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy w Lipniku

Stanisław Mazur

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXI/160/2012
Rady Gminy w Lipniku
z dnia 21 maja 2012 r.

Stanowisko Rady Gminy w Lipniku z dnia 21 maja 2012 r.

w sprawie sytuacji w oświacie w gminie Lipnik

Prowadzenie oświaty na terenach gmin jako zadanie własne zostało przypisane samorządom gmin w 1996 roku. Na realizację tego zadania otrzymujemy subwencję oświatową na każdego ucznia w wysokości określonej przez Ministerstwo Finansów. Kwota subwencji oświatowej na 2012 rok dla gminy Lipnik wynosi 4 169 041,00 zł. Pomimo niewielkiego corocznego wzrostu subwencji oświatowej i tak dochody z subwencji nie pokrywały wydatków ponoszonych na szkoły prowadzone przez Gminę Lipnik. W związku z powyższym zaistniała konieczność racjonalizacji sieci szkolnej. Koszty utrzymania małych szkół były ogromne ze względu na bardzo małą ilość dzieci nauczanych w tych szkołach, które powinny mieć zapewnione nauczanie na takim samym poziomie jak ich rówieśnicy w pozostałych szkołach. W związku z utrzymującym się niżej demograficznym i stałym spadkiem liczebności populacji dzieci w wieku szkolnym na terenie Gminy Lipnik, po przeanalizowaniu kosztów utrzymania szkół i możliwości dowozu dzieci do innej szkoły Rada Gminy w Lipniku nie miała innego wyjścia i podjęła decyzję o likwidacji małych szkół podstawowych. W ciągu ostatnich czterech lat, zostały zlikwidowane 4 szkoły podstawowe, które liczyły poniżej 30 uczniów w obwodzie danej szkoły. W chwili obecnej Gmina Lipnik prowadzi 2 szkoły podstawowe wraz z oddziałami zerowymi i 2 gimnazja. Liczebność dzieci w naszych szkołach z roku na rok maleje. W 2012 roku liczba dzieci uczęszczających do szkół na terenie naszej gminy wynosi 494. Dla porównania w nieodległym roku 2010 ogólna liczba uczniów wynosiła 579. W ciągu ostatnich ośmiu lat ubywało średnio jeden oddział rocznie tj. około 30 uczniów. Obecnie w jednym gimnazjum mamy 69 uczniów a w drugim 114. W szkołach podstawowych liczba uczniów wynosi w jednej szkole 98 a w drugiej 213.

Drugim istotnym aspektem jest finansowanie oświaty. Oświata w założeniu powinna być finansowana z budżetu państwa poprzez subwencję oświatową. Subwencja oświatowa naliczana jest w zależności od liczby uczniów. Algorytm, zgodnie z którym wyliczana jest subwencja został opracowany w 2001 roku i niedostosowany do zmieniającej się w ciągu ostatnich 10 lat rzeczywistości. Część kosztów utrzymania oświaty jest przerzucana na gminę Lipnik. Ze względu na konieczność zapewnienia środków finansowych na wynagrodzenia w oświacie bieżące wydatki, remonty oraz inwestycje muszą być dofinansowane przez gminę lub z innych źródeł. W 2011 całość wydatków na oświatę wyniosła 5 099 245 zł w tym na bieżące funkcjonowanie szkół 4 846 869,00 zł. Z tego 72 % stanowiły wydatki na płace wraz z pochodnymi tj. kwota 3 464 218 zł w tym dla nauczycieli 2 965 647 zł i dla obsługi szkół 497 571,00 zł.

Definicja płacy nauczyciela zawarta jest w art. 30 ust. 1. Karty Nauczyciela. Ustawa ta gwarantuje nauczycielom średnie wynagrodzenie w odniesieniu do kwoty bazowej określonej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

Średnie wynagrodzenia brutto nauczycieli w roku 2011 i 2012:

Stopnie awansu zawodowego	od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2011	od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2011	od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2012	od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2012
nauczyciel stażysta	2 446,82 zł	2 618,10 zł	2 618,10 zł	2 717,59 zł
nauczyciel kontraktowy	2 715,97 zł	2 906,09 zł	2 906,09 zł	3 016,52 zł
nauczyciel mianowany	3 523,42 zł	2 770,06 zł	3 770,06 zł	3 913,33 zł
nauczyciel dyplomowany	4 502,15 zł	4 817,30 zł	4 817,30 zł	5000,37 zł

Zagwarantowane corocznie ustawowo podwyżki wynagrodzeń nauczycieli nie znajdują pokrycia w niewielkim wzroście subwencji. Każda podwyżka płac przyznawana przez rząd jest znacząca w porównaniu do innych grup zawodowych co powoduje odczuwalny wzrost wydatków dla samorządu gminnego na wynagrodzenia dla nauczycieli a za tym idzie ograniczanie wydatków lub całkowitą rezygnację z doposażenia szkół, z remontów i z koniecznych inwestycji także tych oświatowych.

Ponadto konstrukcja jednorazowego dodatku uzupełniającego jest nieporozumieniem ponieważ w przypadku nieosiągnięcia w danym roku średnich wynagrodzeń organ prowadzący wypłaca jednorazowy dodatek uzupełniający wszystkim nauczycielom, zarówno tym, którzy osiągnęli średnie wynagrodzenie jak i tym którzy go nie osiągnęli, zarówno tym którzy świadczyli pracę jak i tym którzy jej nie świadczyli np. przebywającym na urlopie dla poratowania zdrowia. Dodatek ten nie jest powiązany w żaden sposób z ilością przepracowanych godzin ani z efektami nauczania.

Po za tym obligatoryjnie wypłacany jest dodatek wiejski - w wysokości 10% płacy zasadniczej oraz dodatek mieszkaniowy, które nie są wliczane do średniego wynagrodzenia nauczycieli. W skali całej gminy jest to niebagatelny koszt ponoszony z budżetu i nie związany *stricte* z pracą nauczyciela na rzecz uczniów, lecz z jego sytuacją rodzinną i samym faktem zatrudnienia w gminie wiejskiej. W 2011 roku koszt jaki poniosła Gmina Lipnik z tego tytułu wyniósł 208 487,71 zł brutto wraz z pochodnymi od płac. Obecnie dodatki te nie mają racji bytu, zdezaktualizowały się. Były one wprowadzone w celu zmniejszenia różnic społecznych pomiędzy miastem a wsią i zachęcenia młodych dobrze wykształconych nauczycieli do podejmowania pracy na wsi. W chwili obecnej bez odpowiedniego wyższego wykształcenia nie jest możliwe zatrudnienie w zawodzie nauczyciela.

Zgodnie z art. 72 Karty Nauczyciela Gmina Lipnik jako organ prowadzący jest zobowiązana przewidzieć w swoim budżecie środki na pomoc zdrowotną nauczycieli. W 2011 roku wydatki te wyniosły 5 692,00 zł.

Kolejnym ważnym aspektem finansowym jest urlop dla poratowania zdrowia nieprzekraczający roku (zazwyczaj roczny). Urlop ten przysługuje nauczycielowi po przepracowaniu minimum 7 lat i jest w całości finansowany przez samorządy. Finansowanie takiego urlopu jest podwójne ponieważ wynagrodzenie zasadnicze wraz z dodatkami socjalnymi otrzymuje nauczyciel przebywający na urlopie dla poratowania zdrowia a także pełne wynagrodzenie nauczyciel, który go zastępuje. Urlopu udziela dyrektor szkoły więc często urlop ten jest „kołem ratunkowym” dla nauczycieli, dla których brakuje etatu. Urlop ten powinien być udzielany **rzeczywiście dla poratowania zdrowia** a decyzję o tym powinien podejmować lekarz orzecznik ZUS.

Następnym równie znaczącym obciążeniem dla budżetu gminy Lipnik jest fundusz świadczeń socjalnych nauczycieli. Jest on prawie trzykrotnie wyższy od świadczenia przysługującego pozostałym pracownikom. tj.: odpis dla nauczycieli na rok 2012 wynosi 2 879,91 zł a na pozostałych pracowników zatrudnionych w normalnych warunkach pracy 1 093,93 zł. Ten

kosztowny przywilej wynikający z art. 53 Karty Nauczyciela jest istotnym obciążeniem budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Gmina Lipnik finansuje również klasy „0”, które stanowią zadanie własne samorządu. W wyniku braku jednoznacznego stanowiska rządowego w sprawie objęcia obowiązkiem szkolnym dzieci 6 – letnich od 1 września 2012 roku i ostatecznie przesunięciem obowiązku szkolnego dla sześciolatków o dwa lata - na wrzesień 2014 roku gmina Lipnik tak jak i pozostałe samorządy gminne finansuje obecnie dwie „zerówki”. W dwóch szkołach podstawowych (pięć oddziałów zerowych) gmina zapewnia warunki zarówno dla dzieci sześcioletnich, których rodzice mają prawo do podjęcia decyzji o rozpoczęciu przez dziecko 6-letnie edukacji szkolnej lub kontynuacji przygotowania przedszkolnego, jak dla dzieci 5-letnich, które mają obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego. W ten sposób samorządy zostały obciążone dezorganizacją i niemożnością zaplanowania rzeczywistej ilości miejsc dla dzieci sześcioletnich a w dalszej kolejności brakiem określenia realnego zapotrzebowania na środki finansowe. Przerzucenie finansowania dodatkowego przygotowania przedszkolnego dla pięciolatków w zerówkach na barki samorządów to kolejne obciążenie gmin dodatkowym zadaniem oświatowym i związanym z tym przygotowaniem szkół dla dzieci tj. wydzieleniem w klasie przestrzeni rekreacyjnej, dostosowaniem łazienek i sanitariatów, budową placów zabaw, zakupem dodatkowych pomocy dydaktycznych rozwijających wiedzę i umiejętności dzieci.

Biorąc po uwagę niedoszacowaną wysokość subwencji oświatowej, pogłębiający się niż demograficzny, brak odpowiednich środków na kolejne zadania przekazywane samorządom np. „piecza zastępcza”, zadania fakultatywne OPS, ewidencja ludności, prowadzenie USC czy ustawa śmieciowa od 1 lipca 2013 r., apelujemy o wprowadzenie zmian w prawie oświatowym.

Rada Gminy w Lipniku rekomenduje następujące kierunki działania w zakresie finansowania oświaty:

1) Przejęcie przez budżet państwa obowiązku finansowania wynagrodzeń i innych świadczeń finansowych dla nauczycieli .

Rada Gminy w Lipniku docenia grupę zawodową nauczycieli, która wykonuje pracę o szczególnej wadze tj. kształcenie i wychowywanie naszych dzieci dlatego też nie negujemy wynagrodzeń nauczycieli ale oczekujemy podjęcia przez stronę rządową odpowiedzialnych działań legislacyjnych, które zagwarantują wystarczające środki na zadania oświatowe. Samorząd gminny jest strategicznym ogniwem w zarządzaniu oświatą i dlatego też warunki pracy i płacy powinny być ustalane z udziałem oraz możliwością wyrażenia opinii przez samorząd. Podwyżka wynagrodzeń nauczycieli nie może odbywać się kosztem finansów samorządowych.

2) Wprowadzenie zasadniczych zmian legislacyjnych w ustawie Karta Nauczyciela

Ustawa, która powstała 30 lat i pomimo wielokrotnych nowelizacji jest nadal niespójna i niedostosowana do zmian, które zachodziły w ciągu ostatnich 22 lat wymaga gruntownych zmian zapisów m.in. odejścia od przywilejów socjalnych, uzależnienia statusu zawodowego nauczyciela od rzeczywistych osiągnięć dydaktycznych i wychowawczych ucznia, zmiany ścieżki awansu zawodowego.

3) Likwidacja dodatków socjalnych tj. mieszkaniowego i wiejskiego lub przynajmniej włączenie tych dodatków do składników wynagrodzeń nauczycieli.

Dodatki te od 1 stycznia 2001 roku wypłacane są z § 302 tj. nagrody i wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń i nie są składnikiem wliczanym do średniego wynagrodzenia nauczycieli Są one dodatkowym obciążeniem budżetu a w dodatku podlegają oskładkowaniu i opodatkowaniu.

4) Zmiana art. 73 Karty Nauczyciela dotyczącego urlopu dla poratowania zdrowia .

Przyznawanie prawa nauczycielom do skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia powinno być realizowane przez lekarzy orzeczników działających przy Zakładzie Ubezpieczeń

społecznych, a wynagrodzenie za okres przebywania na w/w urlopie powinno być opłacane ze środków finansowych budżetu państwa (ZUS).

5) Zmiana wielkości odpisu na ZFŚS dla nauczycieli, o którym mowa w art. 53 ustawy Karta Nauczyciela.

Zrównanie wielkości odpisu na ZFŚS dla nauczycieli z kwotą odpisu w innych instytucjach budżetowych.

6) Zmiana art. 72 Karty Nauczyciela przyznającego grupie zawodowej nauczycieli i członkom ich rodzin dodatkowe środki na pomoc zdrowotną dodatkowo i poza odprowadzaną składką na ubezpieczenie zdrowotne.

7) Opracowanie standardów edukacyjnych w oparciu o wystandardyzowane koszty prowadzenia zadań oświatowych .

8) Uwzględnienie w subwencji kosztów amortyzacji infrastruktury oświatowej i dowozu uczniów do szkół .

9) Objęcie subwencją oświatową edukacji przedszkolnej. Subwencionowanie ucznia 6- i 5-letniego.

Reasumując, dokonywane dotychczas zmiany w prawie oświatowym nie rozwiązały rzeczywistych problemów polskiej oświaty. Bez rzetelnej debaty społecznej z udziałem wszystkich stron, które mają wpływ na system oświaty nie jest możliwa reforma z korzyścią dla dobra ucznia, który jest najważniejszym podmiotem tych zmian.

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XXI/160/2012 Rady Gminy w Lipniku z dnia 21 maja 2012 roku w sprawie przyjęcia stanowiska o stanie oświaty w gminie Lipnik.

Uwzględniając prośbę Związku Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego zawartą w piśmie z dnia 20 lutego 2012 oraz z dnia 23 marca 2012 roku o przyjęcie stanowiska w sprawie istniejącej sytuacji w oświacie Rada Gminy w Lipniku, do kompetencji której należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty wyraża chęć przyłączenia się do głosu przedstawicieli organów prowadzących placówki oświatowe w województwie świętokrzyskim. Niniejsze stanowisko poprzedzone zostało debatą na wspólnym posiedzeniu Komisji Stałych Rady Gminy w Lipniku w dniu 18 maja 2012 r. Wypracowane stanowisko Rada Gminy w Lipniku przyjmuje jako swoje stanowisko w sprawie sytuacji w oświacie w gminie Lipnik. Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 8 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Rada Gminy w Lipniku przyjmuje stanowisko, które jest wyzwaniem do podjęcia działań zapobiegających pogłębianiu się deficytu w samorządach i prowadzących do efektywnego zarządzania funduszami na realizację zadań oświatowych. Mając na uwadze powyższe, podjęcie uchwały uważa się za zasadne.

Opracowała:

Małgorzata Pietrusińska